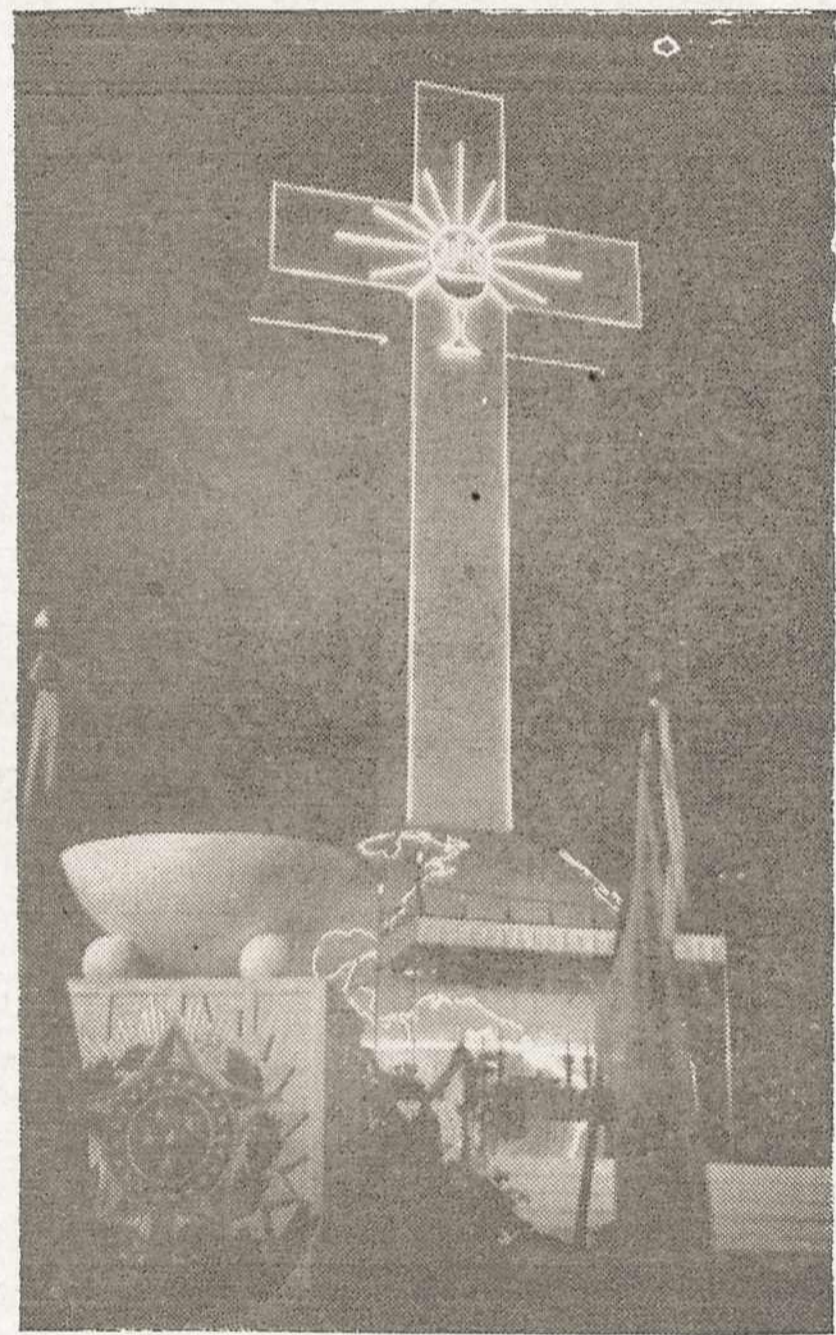
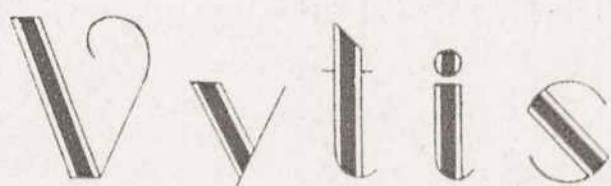

"THE KNIGHT"

PERGALĒS ŽENKLAS

"THE KNIGHT"

DIEVUI IR TĒYYNEI

Published Monthly by
Knights of Lithuania

4736 SO. WOOD ST., CHICAGO, ILL.

Phone Lafayette 6298

Single Copy 20c.

Subscription: Yearly \$2.00

Entered as Second Class matter October 23, 1923, at the Post Office at Chicago, Ill., under Act of March 3, 1879, Accepted at special rate of postage provided for in Section 1103 of October 3, 1917; authorized on April 12, 1921.

All correspondence to appear in Vytis should positively reach the editorial offices before the 10th of the month of issue. Correspondents may use pen names, but all correspondents must bear the signatures and addresses of the writers. The Editor assumes no obligation to return any material not solicited.

Knights of Lithuania Supreme Council Officers 1942-1943

REV. S. RAILA

Spiritual Director

324 Wharton St., Philadelphia, Pa

FRANK RAZVADAUSKAS

President

5 G. Street, So. Boston, Mass.

JOSEPH BOLEY

1st Vice President

5 East 62nd St. New York, N. Y.

ANTHONY MAZEIKA

2nd Vice President

2919 Merwyn Ave. Pittsburgh, Pa.

PHYLLIS GRENDALE

Financial Secretary

366 Broadway So. Boston, Mass.

TILLIE AUKSTIKALNIS

Recording Secretary

38 Providence St. Worcester, Mass.

FRANK GUDELIS

Treasurer

129 Rita St. Dayton, Ohio

DANIEL J. AVERKA

Trustee

222 So. 9th St., Brooklyn, N. Y.

LEONA T. SHIERANT

Trustee

18 Mansfield St., Providence, R. I.

RITUAL COMMITTEE

JACK L. JUOZAITIS

6822 S. Rockwell St., Chicago, Ill.

JAMES R. CHERRY

4534 S. California Ave., Chicago, Ill.

SOPHIE GIMBUT

4415 S. Talman Ave., Chicago, Ill.

PRESS DIRECTORS

MISS IRENE PAKELTIS

4019 So. Artesian Ave., Chicago Ill.

KASTAS ZAROMSKIS

4531 S. Sacramento Av., Chicago,

IGNATIUS SAKALAS

2334 S. Oakley Ave. Chicago, Ill.

Editor

IGNATIUS SAKALAS

2334 S. Oakley Ave. Chicago, Ill.

GYVOJI VYČIŲ DVASIA

KAI Velykų varpai skelbs garbingiausią Prisikėlimo Tiesą, ir aleliuja aidai susijungs su nuoširdžiausiais giesmės ir muzikos tonais, tai ir Vyčių dvasia pakils, prisikels, sustiprės. *Juk dvasinė jėga mūsų stiprybė ir laimėjimas.* Todėl mūsų Dieviškojo Vado Prisikėlimo Šventės proga nieko naudingesnio negalima palinkėti, kaip dvasinės galybės. Tegul naujos gyvybės, pavasario skaidrios, veiklioji kilnios jaunystės dvasia rūseną, dega ir šviečia kiekvieno Vyčio-tės mažajame pasaulyje! Tai jautrus mano ir visos Centro Valdybos troškimas.

Kaip gali reikštis Vyčių kilnioji ir veiklioji dvasia?

1. *Mes su gyvaisiais.* Palaidoto Išganytojo ieškojo dievobaimingos moterys ir apaštalai. Nuliūdusius ieškotojus suramino du vyru, žibantiems rūbais: *“Kam ieškote gyvojo tarp mirusiųjų?”* Kaip reikšmingas pamokymas mūsų jaunimui, Vyčiams. Kai kurie nusiminę, kad neranda Vyčių ištisose kolonijose, apskrityse. Jie apgailestauja, kad daug kuopų netik mirusios, bet ir palaidotos. Juk ir jų darbų knygos sudegintos, viskas ištrinta, kas buvo gyva. Tačiau mes laimingi, kurie galime išgirsti tą patį paguodos žodelį: *“Kam ieškote gyvojo jaunimo tarp mirusiųjų”,* — jų ten nėra. Bet visur yra gyvųjų Vyčių ir jų didžioji dvasia, veiklioji pajėga yra pakilusi, darbinga. Tiesa, kad nebėra jų tarp surūgusios, paviršutiniškos, tingios, neveiklios jaunuomenės. Bet Vyčiai yra tarp gyvųjų. Tai vienur, tai kitur vytiška dvasia išsiveržia kaip ugniakalnis taip galingai, kad savo galybe sudrebina net laiko dvasios ir apsileidimo surakintus numirėlius. Taip Vyčiai tarp gyvųjų, patys gyvi, veiklūs prikels “numirėlius”, įžiebs gyvybės elektryką, kad ir jie veikliai ir naudingai gyventų.

2. *Gyvenimo Aleliuja.* Dažnai girdime ir neretai kartojame aleliuja. Ką reiškia tas hebraiškas posakis, šūkis? *Garbinkime Viešpatį* — tikroji jo prasmė. Gyvoji Vyčių dvasia moko giedoti aleliuja netik bažnyčioj iš maldaknygės, bet gyvenime, visur. Prie darbo mašinos, fabriko, miesto krautuvėjų, armijoje, mūšio lauke ar poilsio metu. Kiekvienoj vietoj mes giedosim aleliuja, kai mes būsime dvasiniai gyvi, jaut-

rūs, malonūs; visada atsimindami kas yra mūsų didžiausias Viešpats. Kai savo darbais garbinsime savo Kūrėją. Su kuo mes draugaujam, dirbam gyvenam, džiaugiamės bei linksminamės, tie taipgi turi pajusti mūsų nepalaužiamą pasiryžimą, norą visur giedoti aleliuja. Aukštesnė Jėga, pareigą; gimdytojų, Tėvynės meilė, mums visada turi būti pirmoj vietoj. Joks mūsų draugas nėra draugu, jei jis negieda su mumis aleliuja, ar dar blogiau, jei trugdo ir mums tai daryti. Negalėtų sukliudyti mūsų didžiųjų pareigų, gyvenimo aleliuja, ir mūsų pačių silpnoji pusė, — *broliis molis*. Dažnai paklauskime kaip dirba mūsų protas, ką mąsto mūsų mintis, ko siekia valia, ko trokšta jausmai, kokią dainą dainuoja vaizduotė... Jei jie visi gaudo malonumus, niekniekius, svajones, o gal ir nuodėmes, tai jau negera, tai jau negiedame gyvenimo aleliuja, klaidžiojame...

3. *Mes veikiam.* Kad nesutrūnėtum ir nepasenėtum be laiko, veik jaunasis mano draugas, mielas Vyte. Kada kas apie mus šnekės, tegul sako: *“Teškokite Vyčių tarp jaunųjų”,* jaunųjų veikimu, ne amžiumi. Juk kitas senesnio amžiaus gali būti jaunesnis veiklos ir judėjimo reikaluose. Būkim pilni idėjų, sumanymų, planų. Savo geras mintis atskleiskime draugams. Nelaukim kol mus Valdybon išrinkt, bet veikim ir dirbkim dabar. Dirbkime tiek, kiek galime. Juk veiklumas jaunystės gražiausias žiedas. Tik seniai nemėgsta rizikos, vargo, jie geriau pasitenkina mažiau, bet saugiau. Mes privalome nuolat būti veiklūs, judrūs. O veiklos dirva taip gili ir plati. Mūsų konstitucija gražiausia veikimo programa. Bet kas iš to, jei tai tik knygelėj parašyta. Nebūkime seni ir savo planais. Kartais atrodo, kad Vyčiai mažai naujenybių į savo veiklą įneša. Net priekaištai platinami, kad Vyčiai be šokių, balių nieko daugiau negali padaryti. Nepasenkime ir savo idėjomis ir sumanymais. At-raskim naujų veiklos laukų ir būdų, ir dirbkim su nauja energija. Viena tokių naujų veikimo progų yra mūsų ryšių palaikymas su broliais Vyčiais ir kitais lietuviais kariais. Kaip? *“Rašau, Tau brangus broli, Vyti, laišką. Gal nebeatsimeni manęs. Tai nedrąsioji Marytė...*

(Nukelta ant 2-ro puslapio)

Sveiki, mieli Vyčiai džiaugsmingose Velykų šventėse!

Pavasaris mus žadina gyvybėn.
Velykos artina mums Kristų.
Ak, kodėl džiaugsmą tą berybi,
Dar ne visi, ne visi pažįsta?!...

L. G.

D IDI džiaugsmą skelbia Velykų ryto bažnyčių varpai, aleliuja!... Velykų apeigos, nauja gyvybe skambančios giesmės išbudina ir naujam gyvenimui ne vieną apmirusią, apledėjusią sielą. Velykos kiekvieną gerą krikščionį džiaugsmu ir amžinu ilgesiu pripildo. O ką besakyti apie jus jaunieji, kurių jaunose, dar nuodingos pasaulio rankos nepaliestose širdyse, džiaugsmingas Velykų aleliuja užliepsnos visu nežemišku grožiu.

Kodėlgi Velykos tiek džiaugsmo tau teikia? Kodėl Tavo jauna širdis Velykų rytmetį suplaka amžinos laimės ilgesiu? — Dėlto, kad tu pažįsti Kristų ir nori būti Jo sekėju.

Tu jauti į tavo širdį įdiegtą amžinybės ilgesį. O Velykų džiaugsmas Tau padėjo pagilinti supratimą, kad Kristus atidengė uždangą ir tau parodė, jog esi atpirktas ir išlaisvintas iš juodosios dvasios painiavos. Be to, jei Kristaus mokslą įgyvendinsi savo gyvenime, tai am-

žinybės ilgėsysis virs amžinybės džiaugsmu. Gyvendamas Velykų mintimis, net nepajutai, kaip iš tavo jaunos širdies išsiveržė: aleliuja, aleliuja, aleliuja!... Ta Velykų laime ir džiaugsmu tu dalinies su tėveliais, broliais, sesutėms, kaimynais, artimaisiais, o ypatingai su Vyčiais ir Vytėmis. Tu netik dabar džiaugies, tu taip pat pasiryžai tą giedrųjį Velykų džiaugsmą — aleliuja — nešioti savo širdy visus metus.

Savo pasiryžimą parodykime ir savo mylmoje organizacijoje — Vyčiuose. Labai aišku, kad gyvename sunkų organizacijos gyvavimo laikotarpį. Mūsų mylimieji draugai kur nors kituose pasaulio kontinentuose kovoja už žmogaus laisvę, todėl ir mūsų pareiga jiems per organizaciją padėti. Apsnudimui Vyčių organizacijoje nėra vietos. Tad, į darbą Vyčiams mielieji draugai. Aleliuja telydi visus mūsų darbus!

Jūsų,

Pranas Razvadauskas,

Centro Pirmininkas

KRISTAUS DARŽELIS

(Iš Pleščejevo)

Savam daržely krūmą rožių
mažutis Kristus išaugino,
trissyk kasdieną jasias laistė,
ir pint vainiką sau ketino.

Kada Jo rožės sužydėjo,
Jis žydų sušaukė vaikus,
ir, šiems po žiedą nusiskynus,
darželis likosi tuštus.

— Daržely tavo nēr jau rožių, —
iš kur bepinsi sau vainiką?
— Bet jūs pamiršote, jog dygliai —
atsakė Kristus — man paliko.

Iš aštrių dyglių nupynė
Jie erškėtinį Jam vainiką,
lašais gi kraujo, rožių vieton,
Šventasis Veidas Jo aptiško.

Gyvoji Vyčių Dvasia

((Atkelta nuo 1-mo pusl.))

Velykinį "pyragą" atsiunčia maldų vainikėlių. Turėjome Šventąją Valandą už kareivius. Ir toliau atsiminisu Tave savo maldose. Norėjau Velykų margutį atsiųsti, bet bijojau, kad nesudaužytų. Geriau atiduosiu, kai parvažiuosi, nes gražiai išmarginau." Tai šventos draugystės laiškelis, kuris daug malonumo suteikia broliui kariui. Galėtumėm sudaryti brolių Vyčių karių fotografijų didelį paveikslą, surinkti jų adresus, paraginti savo draugus, kad ir jie parašytų laiškučius...

Ateinantis pavasaris, Victory Gardens darymas, ir kt., duoda taip daug progų naujai ir plačiai veiklai. Bet kiekvienas narys ir visos kuopos gali sugalvoti naujausių ir naudingiausių bei gražiausių veikimo būdų, kuriuos paskelbtų spaudoj ir visi galėtų pasinaudoti.

Jūsų Kun. Stan. Raila.

— Pr. Žvalgonis.

Vyti, Vyte, ar žinai, kas tu esi?

MIELAS Vyti, Vyte, „jei šiandien paklauskiau tave, kas tu esi, ar galėtum nemykčiodamas atsakyti? Sakai negalėtum, taigi paklausk, aš tau trumpai pasakysiu. Bet perskaitęs įsidėk giliai į savo širdį, kad bet kur ir bet kam galėtum pasakyti, jei kas paklaustų.

TU ESI narys, arba narė, seniausios Amerikos lietuvių katalikų jaunimo Organizacijos, kuri daugiausiai yra pasidarbavus tavo tėvų kraštui — Lietuvai ir mūs Amerikos lietuvių katalikų išeivijai.

TU ESI narys, arba narė, tos Organizacijos, kurios obalsyje yra išrašyti brangiausi kiekvienam doram žmogui žodžiai: DIEVAS ir TĖVYNĖ. Tuo obalsiu Lietuvos Vyčių Organizacija buvo įsteigta, tam ji gyvavo ir veikė per virš 30 metų ir dabar nenustoją veikusi. Būdamas, arba būdama, tos Organizacijos nariu arba nare, TU ir TU esi tikras, pavyzdingas katalikas, šimto nuošimčių amerikonas ir šimto nuošimčių savo tėvų krašto, jų brangios tėvynės, mylėtojas.

TU ESI narys arba narė tos Organizacijos, prie kurios tavo tėvas ir motina priklausė, kuomet tavęs dar šiame pasaulyje nebuvo. Jie veikė visuomet laikydami aukštai iškėlę obalsį DIEVAS IR TĖVYNĖ. Jie buvo taip stipriai susiorganizavę, kad aršiausių priešų puolimai suduždavo taip, kaip sudužta jūrų vilnis atsimušus į Gibraltaro uolą. Jei tavo tėvams buvo brangi ši organizacija, ji turi būti brangi ir TAU ir TAU.

Dabar —

KA IR TU GALI NUVEIKTI?

Pirmiausiai TU ir TU privalai būti veiklus narys kuopos, kuriai priklausai. Nei viena organizacija nepageidauja tokių narių, kurių tikslai vardai knygoje įrašyti. TU ir TU turi būti veiklus, kupinas iniciatyvos, visuomet pasiryžęs darbui, kuris neša naudą TAVO Organizacijai. Turi būti kaip magnetas, traukiąs prie savęs kitus daiktus.

Bet ir to dar negana. Būdamas, arba būdama, pavyzdingas, ar pavyzdinga, Vytis, ar Vyte, TU ir TU privalai žiūrėti, kad tavo kuopa gerai gyvuotų, kad ji nuolat veikėtų, nes atmink — STOVINTIS VANDUO GREIT GEN-

DA. Taip ir kuopa be jokio veikimo greit miršta. Delto TU ir TU privalai pritraukti prie kuopos visą aplink save jaunimą ir jį užkrėsti veikimu. Jei arti TAVES ir TAVES randasi kuopa, kurios taip pat veikimas dėl karo sumažėjo, privalai ir joj pagyvinti veikimą atsilankydamas į susirinkimus, įnešdamas naujos dvasios, daugiau optimizmo.

Bet... bet... Ką dar? Kad TAU ir TAU darbas sektųsi, turi —

PAŽINTI SAVE

Didysis graikų išminčius Sokratas yra pasakęs: Jaunime, pažink save, savo blogiausias puses ir jas pataisyk! Pažinti save yra didžiausia žmogaus gyvenimo užduotis. Ypatingai jaunimo. Nepažindamas savęs nors ir visus pasaulio mokslus būsi išėjęs, nebūsi laimingas.

Kaip gi save pažinti? Ogi, štai kaip.

Pažink kas esi gyvendamas pasaulyje, kad nebūtum nedorybių šaltinis ir savęs aukščiau nelaikytum.

Pažink negerus savo palinkimus ir neduok jiems augti, bujoti, kad paskui TU ir TU nebūtum jų vergas.

Pažink savo gabumus, savo gerus patraukimus ir sunaudok juos ORGANIZACIJOS labui.

Pažink savo dvasines pajėgas, kad turėtum drąsos ir visuomet būtum pasiruošęs ir pasiruošus stoti į darbą.

Pažink savo silpnybes, blogiausias savo puses ir jas kuogreičiausiai pataisyk.

Kai save pažinsi, viskas bus aišku ir išvysi šviesius gyvenimo kelius.

Kai save pažinsi, būsi toks savo brangios ORGANIZACIJOS narys, kokiu buvo tavo tėvas ir motina. O tuomet nei nepajusi, kaip LIETUVOS VYČIU ORGANIZACIJA pradės atgyti ir Amerikos lietuvių gyvenime vėl užimti vadovaujama rolę.

— S.

“The chaplains, as well as the men, have a wonderful friend over here in the American Red Cross. Our Red Cross is doing splendid work...”

*Senior Chaplain James Blakeney,
U. S. A. in a radio address broadcast
from England*

IN DEFENSE OF LITHUANIA

THE purpose of this column is to furnish readers with information on nazi-enslaved Lithuania. No ideologies shall be discussed, unless these oppose or contradict principles of right and wrong. News and views on occupied Lithuania as they appear in our current press shall be presented. At times moot questions will be examined, and solutions proposed. This, however, does not mean that the solutions proposed will always be in agreement with the readers. Hardly.

Any information on or about present Lithuania will be welcomed by this column. If you have any news or views, send them in.

The New York Times, Sunday March 21, 1943, in an editorial "Russia, Britain, and America", stood strongly in the defense of small nations. Appropriation of territory by mighty Powers at the expense of small nations will in no way establish a state of mutual trust and confidence. The paper wishes to remind us of the provisions laid down in the Atlantic Charter: "no aggrandizement, territorial or other; no territorial changes that do not accord with freely expressed wishes of the peoples concerned; respect for the right of all peoples to choose the form of government under which they will live; restoration of the sovereign rights and self-government to those who have been forcibly deprived of them." In the words of the New York Times, "these principles are also the basis of the Anglo-Russian Mutual Assistance Pact of May 26, 1942, and the Russo-American War Aid Pact of June 11, 1942, under which Anglo-American aid is being sent to help Russia win her victories. The charter and the pact contain clear-cut and binding obligations for all, and any enduring organization for peace and mutual cooperation after the war will have to be built on them."

There is no room for appeasement, especially the "Chamberlainian" type. As the New York Times has it, "the European nations did not go to war against Hitler to submit to Russian domination. On the contrary, the threat that 'the Bolsheviks will get them' if they don't support Hitler is Goebbels' last persuasive talking point, and the TIMES article is grist to his mill. For let there be no illusions on this

point: the Communist Trojan Horse is no stronger in Europe than the Nazi Fifth Column, and European nations are tired of both of them."

To avoid such a desperate choice the New York Times offers a wholesome remedy — loyalty to the Atlantic Charter.

One may also add that there should be no room for despair — the kind that leads to perdition — the kind that some of our Lithuanians entertain; that of never resurrecting a free and independent Lithuania.

CAN THE BALTIC STATES HOLD BACK THE RUSSIANS?

Ulysses Grant — Smith, in a letter to the New York Times, March 21, 1943, expresses concern about the safety of the Baltic States. He writes: "The peoples of the Baltic States are admirable and we have great sympathy for them, but can they hold the Russians back? If not, are the other nations, especially the United States, prepared to pledge themselves to give them support to the extreme of war? Those are questions we must ask ourselves and we must be prepared to honor our guarantee, quite alone if necessary."

SEES DANGERS TO OUR OWN COUNTRY

The above mentioned author happens to be well acquainted with Communism and its approaches, and therefore knows what he is talking about. He has had a long diplomatic career, has represented the United States in Constantinople, London, Chile, Brussels, Vienna, Copenhagen, Hungary, Albania and Uruguay. His authority may hardly be slighted. It is his belief that "in dealing with communism we perversely refuse to adopt adequate measures for our own protection. Our powerful Bolshevik ally is not so squeamish about the use of stringent measures to prevent the 'poison' of democracy from taking root within its borders.

The mass pressure will be exerted through Estonia and Latvia and Lithuania toward the Baltic (which in turn, is controlled by the Kattengat), through Finland and Sweden, and Norway

(Continued on page 5)

PAVASARIO GĖLĖS

(Lietuvoj ankstyvą pavasarį, sniegą vos nuvarius, kiekvieną pradžiugina pirmutinės gėlės: žibutės, purienos, ašarėlės. Mūsų poetas jas čia ir apdainuoja *Redakcija*).

ŽIBUTĖS

Va po krūmu lyg akutės,
Sužybėjo, štai, žibutės.

Sužybėjo!

Kur gražesnė suieškosiu.
Ir sesutei dovanosiu,

Kur gražesnė!

Kad mane tik ji mylėtų,
Kaip žibutė vis žibėtų,

Kaip žibutė!

Mirksi, šypsos lyg žvaigždutės,
Tai ankstybosios žibutės.

Mirksi, šypsos!

PURIENOS

Ten lankoj nuo vakar dienos
Pražydėjo jau purienos,

Pražydėjo!

Žiba, spindi pynių, pynės;
Lyg auksinės, vakarinės,

Žiba, spindi!

Bėgsiu, skubsiu vienai vienas
Pabraidyti po purienas,

Pabraidyti!

Kaž kad vieną jų nuskinčiau,
Sau kepurę padabinčiau,

Sau kepurę!

AŠARĖLĖS

Ašarėlėms pieva išbarstyta,
Kad' tik eini, vakare, ar rytą,

Kad' tik eini!

Nors saulužė degdama liepsnoja,
Ašarėlės pievoj ašaroja,

Ašarėlės!

Nors vėjalis nepučia, nurimsta,
Ir tuomet jos pievoj virpa, tvinsta.

Ir tuomet jos!

Kai lakštutė ilgesio nebgieda,
Ašarėlės džiūsta, nebrieda.

Ašarėlės!

— Juozas Paukštelis.

JIS KĖLĖS

Jau žydrią padangę paauksino saulė
Ir džiugesiu aiškiu banguoja varpai —
Jis kėlės garbingas iš tamsiojo karsto
Ir laimė sužibo mums toli rytai.
Jis kėlės galingas Viešpats, Valdovas
Ir apsiautė giesmės dangų ir žemę, —
Hosana! Hosana! — pagarbintas būki...
Mums vėliai jau šypsos dienos aptemę.
Pagarbintas būki padangių aukštybėj,
Mirtį ir kapą po kojų pamynęs, —
O mes čia prie Tavo atviro karsto
Giedame giesmes iš džiaugsmo nupynę.

Vyt. T-tis.

IN DEFENSE OF LITHUANIA

(Continued from page 4)

toward Narvik and, in the South, toward Aegean is inevitable. Its realization may be considered contrary to the interests of the world at large but that the mass pressure exists and will continue to operate is undeniable. It will be useless to protest."

It is difficult to understand why the seriousness of the present situation of nazi-enslaved Lithuania does not penetrate the skulls of some of our gentry. Too many are relying on promises, and some even taking an isolationist attitude. On the other hand you have the other extreme, that of complete annexation of Lithuania to Russia. Less talk and squabbles, and more activity.

Anthony P. Sandys, M. I. C.

"AUŠROS" 60 METŲ SUKAKTUVĒMS PAMINĒTI

(Šiais metais lietuvių tauta mini keletą reikšmingų jubiliejų, jų tarpe ir "Aušros" (pirmojo Lietuvai laikraščio lotynų raidėmis pasirodymo) 60 metų sukaktį.

Vyčiams ir Vytėms naudinga yra nors labai suglaustoje formoj susipažinti su priešaušrinių lietuvių gyvenimu ir vėliau, "Aušrai" pasirodžius. — Redakcija).

Lietuva prieš "Aušrą"

Ilgą laiką prieš 1830-31 metų lenkų sukilimą Lietuva ir lietuvių visuomenė daugumoje buvo patekus lenkų įtakon. Lietuviai irgi dalyvavo lenkų sukilime, tad tai davė progos rusų valdžiai numalšinus sukilimą, prislėgti Lietuvos bajorus, išstumti iš Lietuvos lenkų įtaką ir primesti savąją. Kadangi lenkinimas Lietuvoje buvo vedamas per mokyklas, kurių viršūnė buvo Vilniaus universitetas, tai rusai pirmiausiai pasiskubino jį uždaryti (1832 m.). Pradžios mokyklų nepaliko nė vienos. Vidurines mokyklas taip pat uždarė. Vietoj jų atidarė kelias grynai rusiškas gimnazijas valdininkų vaikams mokytis. Taip pat įvedė spausdiniamis cenzūrą ir suvaržė kunigų veikimą.

Vėliau, nuo 1864 metų Lietuvos gyvenimas dar labiau pasikeitė. 1864 metais buvo panaikinta baudžiava ir uždrausta spauda. Baudžiamos panaikinimas atnešė daug gera....

Liaudis liko laisva, nepriklausanti nuo bajorijos. Bajorija neteko pirmykštės savo galios ir įtakos liaudyje ir kultūriname ir tautiniame lietuvių gyvenime. Bajorijai buvo užginta laikytis lenkiškos mokyklos. Rusai, norėdami dar labiau sumažinti bajorų įtaką ir prisigerinti liaudžiai, kad ji lengviau duotųsi surusinti, naikindami baudžiavą, pasistengė baudžiauninkams palikti kuo daugiau žemės (Lietuvoje liaudis po baudžiamos panaikinimo ekonominiai buvo laisvesnė, mažiau priklausė dvarininkams, negu Rusijoje). Kaimiečių sūnūms buvo leista eiti aukštuosius mokslus. Šiuo laiku kilo daug moksleivių iš liaudies. Iš tėvų prisiklausę baudžiamos atminimų jie šalinosi nuo bajorijos sūnų, jų dabar neviliojo bajorijos idėjos. Bet kita nelaimė rusai tiek dėl baudžiamos panaikinimo, tiek stipendijomis daugumą patraukdavo dar mokslus jiems ei-

nant. Mokslus baigusiai jaunuomenei neleido Lietuvoje apsigyventi. Išimtis tik dvasiškijai, vėliau rusai trukdė dvasiškijai pasiruošimą, dėjo visas pastangas, kad kuomažiausia kunigų būtų. Daug bažnyčių ir vienuolynų uždarė. Į kitas bažnyčias siuntė popus, Katalikų Bažnyčias peršventindami vertė pravoslaviškomis. Tokiu būdu visur buvo sukami rusinimo lizdai.

Pagaliau dar vienas smūgis — tai spaudos draudimas. Čia rusai visu smarkumu stvėrėsi aštriausių priemonių. Lietuvių veikėjams pastatė kalėjimus ir Sibirą. Kaimiečiams spausdino ir bruko maldaknyges, katekizmus ir kitas, spausdintas rusų abėcėle. Didelis prispaudimas sukėlė lietuvių pasipriešinimą, prieš akciją kilo reakcija. Nors daugelį lenkai prisidengdami neva katalikybės gynimu dar galėjo suvilioti ir jiems bruko savo maldaknyges, bet likusieji lietuviai, kuriuos nepasisekė nei vieniems, nei kitiems suvilioti, didžiausiu entuziazmu, sunkiausiomis pastangomis atliko lietuviybės apaštalavimo darbą; pasiekė užsienius, Tilžę per raudonsiūliais žandarais aptvertą "Kinų sieną". Jiems buvo brangesnė lietuviška knygelė už pačią gyvybę. Šis tylus, bet tvirtas pasiryžimas kovoti su persekiotojais, palaužė rusų persekiojimo galybę, kuolabiau lietuviai buvo spaudžiami, tuo darėsi atsparesni, nes turėdami bendrą priešą veikė išvien. Dabar lietuviybės pasyvion bajorijos vieton, stooja prasčiokų sūnūs ir vadovauja tai, visų apleistai, lietuvių liaudžiai.

Kaip buvo Prūsų Lietuvoj

Prūsų Lietuvoj dar planingiau buvo varomas vokietinimo darbas. Lietuvių kalba buvo išmesta iš liaudies mokyklų. Intelligentija ir būrai nė nesuprato valdžios tikslų ir lengvai pasidavė vokietinimo įsvarai. Visa lietuvių laimė, kad kartais pati valdžia nesąmoningai lietuviams padėjo. Tai buvo kad pastoriai pamokslus sakė lietuvių kalba ir leido per 30 metų lietuvių kalba spausdinamą laikraštį "Keleivį". Tai visa palaikė lietuvių kalbą ir nedavė jai išnykti.

Taip pat antra aplinkybė atsiliepė teigiamai, tai svetimtaučių domėjimasis lietuvių kalba. Šis faktas ne vienam lietuviui intelligentui

“Aušros” įkūrėjas

atidarė akis. Ne tik vokiečiai, bet ir lenkų ir rusų mokslininkai kalbotyrai naudingą lietuvių kalbą rūpinosi panaudoti ir, laikydami greitai išnyksiančia, norėjo, Lietuvoj lankydamiesi surinkti šios kalbos paminklų liekanas. Tuo lietuvių patriotai pasinaudojo ir net Rusijoje spaudos draudimo laikais, universitetams padedant išspausdino lietuvių kalbotyros ir šiaip rimtesnių literatūros knygų lietuvių kalba lotynų alfabetu.

Tos visos lietuvių pastangos išlaikė lietuvių kalbą gyvą ir į Lietuvos padangę, virš tamsios amžių nakties, iškėlė gyvybę zerinčią “Aušrą”.

Kas Paruošė “Aušrai” Dirvą.

“Aušra” gimė 1883 metais, kada to mažiausia buvo galima tikėtis. Tuomet lietuviai buvo kuo smarkiausia rusinami ir jau kelintas amžius dvarai varė lenkinimo misijas Lietuvoje. Didžiumoje ir inteligentija ir liaudis ištautėjo ir manė, kad lietuvybė baigia savo dienas.

Bet kaip lietuvybės nykimo, taip gaivinimo pradžios reikia ieškoti ankstesniuose amžiuose, kurio žiedu buvo “Aušra”. Lietuvybei gaivinti reikėjo dviejų dalykų: kelti tautinis susipratimas ir gelbėti pačią kalbą nuo pražūties. Šį darbą nudirbo iš dalies patys lietuviai, iš dalies svetimtačiai.

Svetimtaučiai smarkiu savo tikslams neata tinkamu spaudimu sukėlė reakciją, iš liaudies kilusioje lietuvių inteligentijoje. Balkanų tautų judėjimai davė atgimimui jėgos. Taipat lietuvių kalbos grynumas, kurio nesunaikino tautų kilnojimosi laikai, per svetimtaučių mokslininkų ją domėjimasi, suįdomino pačius lietuvius ir nedavė jai žūti. Daugiausia ir labiausiai paruošimui "Aušrai" dirvos pasidarbavo lietuviai inteligentai ir studentija.

Nedidelis, bet Galingas

"Aušra" buvo nedidelio formato, mažesnis nei mūsų "Vytis", 24 puslapių. Nebuvo jis ir gražus, dailiai aspausdintas. Ir turinys nepasižymėjo nieku ypatingu: "Priekalpa", pora patriotinių straipsnių, pora eilėraščių. Skaitytojų taip pat neturėjo daug. Vargiai buvo keletas šimtų, bet ir tie išsimėtę po visą pasaulį. Vieni Maskvoje, kiti Varšuvoje, kiti Peterburge (dabar Leningrade). Ir patys laikraščio leidėjai buvo išsimėtę. Laikraščio steigėjas J. Basanavičius — gyveno Bulgarijoje, kiti artimi jo bendradarbiai Rusijoje, Prusijoje ir kitur. Nežiūrint to, "Aušra" sukėlė tokį triukšmą, tokį sąjūdį, kokio nei vienas naujas laikraštis nėra padaręs. "Aušra", kaip M. Pučkoraiteis rašo, buvo visos lietuvių tautos padaras. Jos skelbiamosios idėjos buvo bendros visiems lietuviams. Kaip "Aušra" rašė, taip jautė visa lietuvių tauta. Ji buvo atbundančio lietuvių tautinės sąmonės išraiška. "Aušra" buvo pirmas plyšys padarytas rusų priespaudos užtvankoje, kad pro ją prasimuštų lietuvių tautinis atgimimas. Pamatę tai rusai suskato dar į didesnę savo darbą. Prasadėjo dažnesnės kratos, areštai, kalėjimai, Sibiras. Bet buvo jau pervėlu. Juo didesnis buvo spaudimas, tuo didesnė reikėsi atspara. Vieno į kalėjimą įgrūsto, ar tremtinio patrioto vieton stojo dešimtys ir pradėtajį darbą varė diesniu užsidegimu. Ir šviesuomenė: kunigai, daktarai, inžinieriai, mokytojai, ir paprasti žmonės — ūkininkai, net elgėtos buvo užsikrėtę "Aušros" epidemija ir kiekvienas dirbo sulyg savo išgalės.

Kokio įspūdžio "Aušra" darė lietuviams, labai ryškiai apibudina aušrininkas P. Matulionis. Jis, štai, kaip rašo: "Drebančiomis rankomis spaudėme prie savęs tuos laikraštėlius. Skaitėme iš pradžios ir iš galo; mokėmės eilių; susipažinome su pavardėmis: Basanavičiaus,

Jankaus, Mikšo, Sauerweino, Pietario ir kitais... Viename numeryje buvo spalvuotai nupiešta tautiška rūbeliais, malonaus veidelio lietuvaite. Ar žinot, kad šį veidelį aš bučiuodavau, lyg, rodos, ji būtų buvus gyva lietuvaite; buvau įsimylėjęs ir kitos mergaitės manęs nebežavėdavo". (Lietuva Nr. 51, 1923 m.)

O kaip buvo su Kudirka, Lietuvos himno autorium?

Vincas Kudirka dar Mariampolės gimnazijoje tebebūdamas buvo jau lenkų dvasios prisigėręs ponaitis, kuris, savo kaimiečiui tėvui atvažiavus, nedrįsdavo su juo gatvėn išeiti, kad kas jį nepamatytų su sermėgiu bevaikščiojant ir nenugirstų lietuviškai kalbant. Baigęs gimnaziją savo studijoms pasirinko universitetą Varšuvoje, todėl, kad buvo Lenkijos širdis. Būdamas iš prigimties dailininkas, poetas, literatas rinkosi medicinos fakultetą vien dėlto, kad šis fakultetas buvo visam universitete lenkiškiausias... Ir štai jam į rankas patenka keletas "Aušros" numerių. Pamatęs Basanavičiaus atvaizdą išsyk pajuokiamai atsiliepia. Bet ima vartyti, skaityti, susimąsto — ir gaudžios ašaros pasipila iš akių. Tai buvo paklydėlio sūnaus ašaros, ašaros tikrosios atgailos. Ir vienu akimirksniu Kudirka atgimsta. Tvirtai pasiryžta už jį tėvynei atsilyginti ir tą pasiryžimą ištesė per visą gyvenimą, geriau negu kas kitas. Kudirka — "Aušros" vaikas. (Ateitis No. 3, 1933).

Pusketvirtų metų

"Aušros" amžius buvo neilgas, — vos pusketvirtų metų. Bet per tą laiką ji padarė tiek, kad niekas nebūtų atlikęs. Iš jos lietuviai sužinojo, kas jie esą, kodėl jie spaudžiami, skriaudžiami, kodėl be jokių teisių, tamsūs, vargais apleisti ir kad jie, kaip ir kiti žmonės, turi teisės gyventi ir patys savo reikalus tvarkyti. Pradėjo lietuviuose labiau atbusti tautinė sąmonė, o su tuo iškilti į viršų ir dvasiniai, tikybinių reikalai, kurių "Aušra" nelietė. Lietuviai pradėjo grupotis į sroves, kurios jau negalėjo tenkintis vienu bendru laikraščiu. Todėl "Aušrai" sustojus, atsirado kiti laikraščiai: "Varpas" su "Ukininku", "Apžvalga" su "Tėvynės Sargu" ir kiti.

Liaudis pažino savuosius

Apie "Aušrą" buvo susispietusi visa anų metų neskaitlinga inteligentija, visi rašytojai, kurių liaudis tačiau nepažino ir nieko apie juos nežinojo. Iš "Aušros" sužinojo, kad lietuviai turi istoriką Daukantą, vysk. M. Valančių, kuris pirmas norėjo lietuviams laikraštį leisti, bet rusų valdžia neleido; Martiną Jankų, vieną žymių "Aušros" palaikytojų; A. Višteliaucką, vieną žymesniųjų "Aušros" įkūrėjų; Juozą - Igną Kraszewski, "Aušros" sumanytoją; brolius Juškevičius; L. Kondratavičių; vysk. Ant. Baranauską, Lietuvos poetą - klasiką; V. Pietarį; P. Kriaučiūną; P. Arminą; D. Silvestravičių; prelatą J. Maciulevičių - Maironį; dr. V. Kudirką; Pr. Vaičaitį; prel. Gimžauską; J. Mačį - Kėkštą; P. Vileišį; P. Matulionį; prel. K. Prapuolenį, lietuvių rašomosios kalbos tėvą J. Jablonski, kun. A. Dambrauską - Jakštą; J.

Miliauską - Miglovarą ir patį "Aušros" įkūrėją — dr. J. Basanavičių ir daug kitų.

"Aušra" ir paskui ją ėję laikraščiai palengva žadino lietuvių susipratimą ir pagaliao prieita prie to, kad rusų valdžia nusileido nuo savo siekimo, tai yra išnaikinti lietuvius ir 1904 metais sugražino lietuviams spaudą.

Spaudą atgavus lietuviai gavo daugiau laisvės ir su draugijomis ir tautiniu veikimu.

Iš to trumpo aprašymo matome, kad tautinis susipratimas lietuviams buvo sunkus įgyti. Reikėjo daug vargo, daug kliūčių nugalėti. Bet tiktai vargu pasiekiami ir dideli dalykai. Lietuvos laisvės pranašas Maironis štai kaip tais laikais eiliavo:

"Mainos rūbai margo svieta,

"Silpnas kelias, tvirtas griūva.

"Nebijokim vargo kieto,

"Nes be jo galingi pūna".

FOR SERVICE MEN!

Hi, soldiers, sailors and marines! And how are you getting along? Gee we miss all of you boys in our council meetings, activities and social gatherings, but on the other hand we know that you are making all of us proud of your accomplishments in the world wide war front.

We just want to let you know that we are trying the best we can to keep the K. of L. name and spirit going as well as when you all were here to help. It's hard, you must believe us, to carry on with the cream of the crop gone, but we're trying our best so that when you are back once more to join in, you will notice no lapse of activity.

But, (you might 've expected a but) you can help us carry on. How can you with thousands of miles away, you are wondering. Very easy. As busy as you are, would you, please, drop us (the Vytis) a line or two. Then your words will be published in the journal, in that way your message will reach each and every member. You know that your smallest wish or suggestion will be carried to the utmost. Write and tell us of the small incidents that happen in your camp life, in that way we will get more acquainted, as we are one big happy family.

For instance, how often the guard en-

countered this situation when he halts a rookie and asks, "Who goes there?" and gets this answer: "Aw' you wouldn't know me I just get here today." Or about the typical bull-necked sergeant who was putting a platoon of raw recruits through its first session of close order drill. "Forward march!" "Halt!" "Right face!" "Left face!" "About face!" he barked in rapid succession. A recruit took about ten minutes of this and then suddenly flung his Springfield to the ground and set off for the barracks. "Hey," roared the outraged Sergeant, "where in heck do you think you're goin'?" "I quit", answered the recruit quietly, "I'll be darned if I'll drill with a fool who can't make up his mind."

Also, by publishing your letter in this journal, not only the members at home will learn of your whereabouts, but the other men who are serving the country. By following each month's issue we get acquainted with personalities and personel of the councils and are just as interested too learn of their continued activity in the service. Also numerous acquaintances are made at conventions (did I hear something?) and these would like to be continued through this emergency.

The council officers are also asked to send in names and addresses of their members who have left and we will be more than glad to include them in our listing. Each month we will try to have something about our brave boys doing their bit. This way we will have some idea of how many of our members are in there fighting, and there are plenty. Who are we going to hear from first? Your acceptance of this column will prove by the mail it receives. Don't let us down and you'll hear from us regularly.

In closing, just want to pass this on: the company's clumsiest recruit was experiencing his usual difficulty in executing the command. "Present Arms". The drill sergeant studied him with disgust. "Where is the balance of your rifle?" he inquired. "Honest, sergeant, I don't know," stammered the recruit. "This is all they giv' me."

Please, let us hear from all of you soon, very soon, and may God bless all of you.

"VYTIES" FONDO RĖMĖJAI

Lietuvos Vyčių organizacijos Centras, matydamas, kad yra būtinas reikalas Vyčių organizacijos žurnalą "Vytį" padaryti įdomiu, kad patenkintų Vyčius ir Amerikos visuomenę, užsibrėžė su visų pagalba sukelti "Vyties" fondą.

"Vyties" fondan prisidėjo jau šie:

M. Ilkovičiūtė, So. Boston, Mass.	\$5.00
Sv. Kazimiero Seserys, Chicago, Ill.	2.00
P. Varakulis, Chicago, Ill.	1.20
F. Saparnis, Dorchester, Mass.	2.00
E. Bagdonaitė, Athol, Mass.	2.00
A. Pateckis, Hartford, Conn.	5.00
Kun. Stan. Raila, Philadelphia, Pa.	6.00
L. Matulis, Worcester, Mass.	1.00
A. Kuzmickas, Worcester, Mass.	1.00
W. T. Kvietkas, Wilkes Barre, Pa.	1.00
Adv. F. Monciūnas, Hartford, Conn.	1.00
F. Ivaška, Worcester, Mass.	1.00
G. Zovyte, Brooklyn, N. Y.	1.00
J. Goldick, Dayton, Ohio	1.00
F. Olbick, Cicero, Ill.	1.00
Ponia Karbauskienė, So. Boston, Mass.	1.00
J. Motcunas, Buckland, Conn.	1.00
J. Brazauskas, Kearney, N. J.	1.00
Mary Gudas, Cranston, R. I.	1.00
Rose Zablickas, Bayonne, N. J.	1.00
Aldona Sleinis, Cicero, Ill.	1.00
A. Ivaškaitė, Worcester, Mass.	1.00
A. Lellashes, Dunellen, N. J.	1.00
Louise Gaidimaukas, Providence, R. I.	1.00
Joseph Bingul, New Jersey	1.00
P. Serzikas, Pittsburgh, Pa.	1.00
J. Brazauskas, Chicago, Ill.	1.00
W. Senkus, Elizabeth, N. J.	1.00
M. Verbickaitė, Providence, R. I.	1.20

J. Strakauskas, So. Boston, Mass.	1.00
A. Gemlat, Kearney, N. J.	1.00
Miss Aldona Latova, Dayton, Ohio	1.00
L. Stočkus, Brighton, Mass.	1.00
W. Dresker, Elizabeth, N. J.	1.00
Al. Contons, Brighton, Mass.	1.00
L. Libas, Dorchester, Mass.	1.00
A. Zaleckas, So. Boston, Mass.	1.00
Ann Artutis, Linden, N. J.	1.00
A. Simmons, Windsor, Conn.	1.00
O. Dikšienė, So. Boston, Mass.	1.00
J. Cooley, Waltham, Mass.	1.00
Juožas Samokas, Westville, Ill.	1.00
K. Miciūda, Westville, Ill.	1.00
Sisters of St. Francis, Pittsburgh, Pa.	1.00
J. Bernotas, Bayonne, N. J.	1.00
Kun. J. Balkūnas,	2.00
Kun. A. F. Jurgutis, Bridgeville, Pa.	1.00
J. Zimevičienė,	1.00
Adv. K. J. Kalinauskas, So. Boston, Mass.	1.00
Kun. N. Pakalnis, Brooklyn, N. Y.	1.00
S. Razvadauskas, So. Boston, Mass.	1.00
Msgr. J. V. Miliauskas	1.00
J. Grybaitienė, So. Boston, Mass.	1.00
F. Tuleikis, So. Boston, Mass.	1.00
A. Rupsis, Philadelphia, Pa.	1.00
M. A. Norkūnas, Vyčių tėvas	1.00
G. Vezmus, Athol, Mass.	1.00
Rosemarie Woshner, Pittsburgh, Pa.	1.00
J. Razauskas, Dayton, Ohio.	1.00
A. Vaisiauskas, Cambridge, Mass.	2.00
V. Sirka, So. Boston, Mass.	1.00
Vera M. Plungis, Elizabeth, N. J.	1.00
Kun. C. Batutis, Shenandoah, Pa.	1.00
Kun. A. Abračinskas, So. Boston, Mass.	1.00
Kun. A. Abračinskas, So. Boston, Mass.	1.00
Kun. F. Mockus, Coaldale, Pa.	1.00

S. Žičkienė, Dorchester, Mass.	1.00
J. Šimkienė, So. Boston, Mass.	1.00
M. Dudas, Elizabeth, N. J.	1.00
Anne Lukas, Providence, R. I.	1.00
M. Venis, So. Boston, Mass.	1.00
Elenonor Link, N. J.	1.00
S. Mockus, Dorchester, Mass.	2.00
Kun. F. Virmauskis, So. Boston, Mass.	1.00
Kun. C. Strimaitis, Albany, N. Y.	1.00
Rita Mikalėnas, Philadelphia, Pa.	1.00
Mr. and Mrs. Slavinskas, Worcester, Mass.	1.00
Kun. Jonas Jutkevičius, Worcester, Mass.	2.00
Kun. P. Juras, Lawrence, Mass.	2.00
Mary Saparauskas, Philadelphia, Pa.	1.00
B. Matylytė, Philadelphia, Pa.	1.00
O. Norbutienė, Waterbury, Conn.	1.00
K. Pranulis, Waterbury, Conn.	1.00
V. F. Zink, Pittsburgh, Pa.	1.00
Amelia Pavilonis, So. Boston, Mass.	2.00
Alice Mažeika, Worcester, Mass.	1.20
S. Čepolunis, Worcester, Mass.	2.00
S. Sopranas, Waterbury, Conn.	1.00
Sisters of St. Casimir, Philadelphia, Pa.	1.00
Anna Burdulis, Worcester, Mass.	1.00
Kun. J. Čėsna, Sioux City, Iowa	1.00
Kun. I. Albavičius, Cicero, Ill.	1.00
Jurgis Kudrevičius, So. Boston, Mass.	2.00
Kun. M. Kemėžis, Bayonne, N. J.	1.00
Chas. Karčenskas, Navy, Norfolk, Virg.	1.00
Kun. J. Bakšys, Rochester, N. Y.	1.00

J. Urbonas, Philadelphia, Pa.	1.00
Saloma M. Green, Dayton, Ohio.	1.00
Kun. F. Norbutas, Brockton, Mass.	1.00
Julia Danu, Providence, R. I.	1.00
A. Gribaitis, So. Boston, Mass.	2.00
Kun. C. Paulonis, Brooklyn, N. Y.	2.00
Kun. Pr. Juškaitis, Cambridge, Mass.	1.00
Kun. I. Valančiūnas, Philadelphia, Pa.	1.00

Visiems prisiuntusiems aukele į "Vyties" fondą, nuoširdžiai dėkojame. Ačiū!

Pranas Razvadauskas,

Liet. Vyčių Centro Pirmininkas

"For more than sixty years the American National Red Cross has played a vital role in binding up the wounds of the injured in sheltering, feeding and clothing the homeless, in succoring the distressed, in rebuilding the broken, and in rehabilitating the victims of catastrophes of nature and of war."

V

"I know that I echo the feelings and sentiments of thousands of Yanks overseas. Mere words cannot express by gratitude for the reception and treatment accorded me in London. The Red Cross deserves a vote of thanks and congratulations."

Excerpt from a letter sent to the Red Cross by an American soldier.

A CHICAGO SPIRIT

Sometimes a traveler wonders if he could go any further. The trail becomes so long — dreary and tiresome in inclement weather that the ultimate strain of burdensome journey, seep the boundless strength of energetic voyagers beyond untold endurance.

Irrespective of class, human beings are put

thru uncanny tests. Whether it's to travel a happy highway to a romantic road of adventure — yearn for labors endless recognition in field of industry — clamor for unity and freedom of tongue and religion or merely strive for a meager existence, we always wonder. But our doubtful question of mind is eventually eased if we wait patiently for the final outcome. In like manner, the K. of L's an organization com-

posed of real human beings has experienced various adversities intermitently. She wonders if it's worth the while to struggle for existence. But when ebony clouds have overshadowed us, we forgot that Providence has always looked after her children who beckoned for aid.

This canopy of gloom was cast over us since Pearl Harbor, because — isn't America's honor and freedom guarded by our own boys? Since they have taken marching orders to the front, their parents have stepped in their vacancy and have pledged to keep the name of KNIGHTS OF LITHUANIA echoing thru the universe. These parents known as OLD TIMERS were present one hundred percent at the K. of L. Spiritual Banquet held in Brighton Park, March the 7th. The pledges the Old Timers rendered were most sincere and their enthusiasm created a do or die spirit to the assembly of present active members.

The attendance was topping a hundred and during the sermon given by our most loyal and a do or die spirit to the assembly of present exemplar K. of L. member and Chicago District Spiritual Director Rev. Julius Grinius, all registered profound interest in his encouraging talk.

The hospitality Brighton Parkers showed thru their president Mr. J. R. Cherry can be chalked down in a book of memoirs with an inscription headings as "Once a friend always a friend".

After the uplifting breakfast served (with plenty of coffee) the gathered crowd dispersed jubilantly and went home reminding one another that they didn't feel the sub-zero weather — it was melted by the feeling of K of L Friendship and fine hospitality shown by COUNCIL 36.

At the close of our traditional days event, a mysterious resounding echo was rocking our ears —

GOD HAS BLESSED THE K. OF L'S —
AND LONG WILL THEY REIGN.

—smb.

NEW YORK AND NEW JERSEY DISTRICT CONVENTION HI-LIGHTS

The District convention held March 21, at Maspeth, New York was a very impressive and entertaining one. And what is more important, it was the best attended gathering in a long

while. In the absence of President, Louis Katvirtis, 2nd vice-president Helen Pinken, presided... Al. Thomas President, of Maspeth, Council extended greetings Roll-Call showed seven councils were present. Just one tinge of gloom prevailed the atmosphere of the convention, the passing of the Old Guard from active membership into serving Uncle Sam, all over world. We had grown so used to them and their ways that spirit of "at-home-ness" that dominated their very activity. With more than half of the District, membership now in the armed forces,, let's hope the rank and file home continue their evident interest and enthusiasm.

Our Spritual Adviser Rev. Michael Kemezis, favored us with his presence, despite the pressure of his many duties and gave us a deeply appreciated talk on the faithfulness of the officers and those sturdy regulars who never miss a convention congratulated them for their splendid growing interest and enthusiastic spirit, particularly, in these critical times... As an item of information we are pleased to inform that our old friend and a ardent K. of L's supporter Rev. A. Paulekas been promoted to the rank of Captain and is stationed in New Guinea... Nothing makes a sailor, or soldier, or Marine happier than news from home. Don't forget to send some of the local gossip. A chain letter was started for Captain Chaplain A. J. Paulekas, practically every member added their bit to it. Bet this was the longest letter that Father ever got!

The Refreshment Committee, deserves a special and honorable mention for the excellent cuisine offered. Whether it was because everyone was in such an hilarious mood or the tang of the spring weather, we know not, but the opinion seemed unanimous that the "eats were more palatable" hunger-satisfying. Perhaps it was the capability of the assisting committee of women. More power to them!

ITS FUN TO LAUGH the District is presenting, Laughter on the Loose, a Lithuanian Comedy, under the direction of Mr. Joseph Boley. Don't forget the date! Sunday May 2, at the Liberty Hall, 269 Second Street, Elizabeth, N. J. A good hearty laugh makes you feel better than almost anything else in the world. Here's a laugh riot that's just the thing you need for those glums.

— Charles E. Bason.

Make a date to see *Laughter on the Loose*, a Lithuanian Comedy. Dialogue is funny and the whole show runs along in a screamingly funny manner.

— given by —

N. Y. and N. J. DISTRICT

LIHUANIAN LIBERTY HALL,

269 Second Street

Elizabeth, New Jersey

Sunday, May 2nd, 1943

DANCING WILL FOLLOW

THE COMEDY

Tickets 75 Cents

Curtains Rise 8:00 P. M.

theless, they often visit us with their interesting letters. The following members from our council are in the service: Albert Rupsis, Frank Jan-kauskas, Joseph Margevičius, Charles Margevičius, Charles Baltrukonis, Julian Mazeika, Anthony Rimgaila, Al. Rinius and Michael Bigenis. By the way, Council 3, don't forget to remember them all by sending each one an Easter greeting.

We are wondering whether Betty Sedar and Eddie Ramoska enjoyed reading the little booklets "Lithuanian Language" which they won at the meeting? These booklets were donated by the Sp. Dir. Rev. S. Raila.

It may be a little late, but as the saying goes — "Better later than never" — so here we are thanking the charming committee consisting of (Betty Sedar, Anna Rimgaila, Helen Sudis, Viola Tyla, Eleonor Seperauskas and Phyllis Azaranskis) for preparing the "grand prenten social. We all appreciate your good work.

Who said we are not doing our part in this war effort? Our patriotic members are devoting their time in making surgical dressings for the Red Cross. We hope and expect that more will volunteer for this work.

It seems to me that I have just said about plenty for this time, so — again — a very Happy Easter To You All!

— Yours Truly

V . . .

Mes planuojame. Mūsų jaunutė kuopa labai stengiasi išsilaikyti ir vytiškai veikti. Nelengva mums einasi. Mes silpsta ir vėl keliamės naujiems sumanymams. Šiuo laiku varome naujų narių vajų. Sugalvojome savo susirinkimus padaryti tikrai naudingus. Štai viename susirinkime jau įvykdėme — pakvietėm savo kuopos vice-pirmininkę panelę Janulaitytę, gailingą seserį, paskaityti paskaitėlę. Ji tikrai maloniai mus nuteikė iš savo įdomios praktikos. Kitame susirinkime išaiškins kai kuriuos muzikos įdomumus ir pademonstruos vytis Jonas Valavičius. Vėliau pakviesim ir žymius kalbėtojus, kai tik mes patys susitvarkysime ir išmoksime klausytis rimtų paskaitų. Vytis jūrininkas J. Mažeika įdomiai pasakojo savo pergyvenimus. Įdomiausias buvo jo pareiškimas, kad kareiviai laiškų labiau laukia, kaip ko kito. Kam niekas nerašo, tai tas ir svetimus pagriebia ir skaito, kad tik gautų pasiskaityti laiškų. Todėl

PHILADELPHIA PA.

Council 3

Council 3 wishes to extend their heartiest greetings for a very Happy Easter to all the K. of L. members wherever they may be!

It has been some time since we have made our appearance in the "Vytis". Our silence does not mean "inactivity," O, no, by no means, for we have been very busy trying to keep our council "going in full swing".

Each month we are trying to introduce some new feature to keep the members interested. We have started a series of lectures which are going to be given by members themselves. The first of these "talks" was given by our vice-president Nurse Catherine Yanulaitis, who is a member of the Philadelphia Visiting Nurse Society. She gave a very interesting talk about the work which is being done by these nurses who are always ready to help the poor and needy.

Our next speaker will be John Valavičius from Point Breeze. John is preparing something about "Music". Being a pianist, we are sure he is going to give us a grand performance.

Although our members in the armed forces are all over the U. S., and some "across", never-

turime labai saugoti savo laiškus, kad tie pamirštieji neperskaitytų mūsų, ypač jei kas gautų meilės laiškėly....

DAYTON, OHIO

Council 96

The monthly meeting of Council 96 was held Sunday, April 4th.

It was decided to change the date of the dance from May 8th to May 15th. A euchre game will be held for those attending who are not interested in dancing. An invitation has been extended to a number of service men stationed at Patterson Field near Dayton to attend this affair, and they have indicated their intention to do so. Profit derived from this project will go towards sending gifts to members of Council 96 in the armed forces.

Joseph Noreikas, one of our Veteran members, who has been sick for some time, is now very much improved and appears to be well on the road to recovery.

Last month, James Greene, was home on leave to attend his grandmother's funeral. Also George Zilinskas, who is now stationed at Tinker Field, Oklahoma, was home on furlough.

The next council meeting will be held Sunday, May 2nd, at 7:00 P. M. in the church hall.

— F. A. G.

Telephone Yards 1001

JOSEPH J. GRISH

ATTORNEY AND COUNSELOR

4631 So. Ashland Avenue

CHICAGO, ILL.

Res. 6515 So. Rockwell St.

Phone Republic 9723

APLINK PASIDAIRIUS

Londono lietuvių jaunimas žada leisti savo laikraštį "Apžvalgą — Review". Redaktorais išrinkti Julė Špolienė ir Juozas Sinušas.

"Studentų Žodį" redaguos Juozas Laučka, "Amerika" redaktorius. Iki šiol šį žurnalą redagavo rašytojas Vaičiulaitis, kuris išvyko į kariuomenę.

Liet. Vyčių 36-ta kp., Chicagoj, atgaivintas Dramos Ratelis, kuriam vadovauja Vyčių veteranas ir Vyčių Spaustuvės Direktorius K. Žaromskis. Pastaruoju laiku ratelis vykusiai atvaidino farsą "Tėvų Klaidos".

Juozas Brazaitis, Aušros Vartų parapijos vargonininkas ir senas L. Vyčių Organizacijos narys — veikėjas, pakviestas vesti Liet. Vyčių Chicago Apskričio Chora. Kadangi daug choristų yra pašaukti į karą, tai, manoma, chora sudaryti vien iš merginų.

K. of L. Day (Lietuvos Vyčių tradicinė diena) šįmet bus liepos 5 d., Vytauto parke. Komisija jau daro planus, kad metinė Chicago lietuvių jaunimo diena pasisektų.

Lietuvos Vyčių kuopų Chicagoj veikimas apmireš. Senesniųjų veikėjų, nepaimtų į kariuomenę, dar yra, tačiau kažkodėl ir tie apsnūdę. Apskrities susirinkimai, kurie galėtų paveikti, kad kuopos atsigavintų, kad pradėtų veikimą, būna neskaitlingi. Kai kurie veikėjai pavydi Rytams, kur Vyčių kuopos gražiai veikia. Geriausiai gyvuoja dar Cicero 14-toji kuopa.

Redakcija atsiprašo narių dėl pastarame numeryje įvykusios klaidos, būtent sumaišymo puslapių. Aštuntas puslapis turėjo būti septintas, o septintas — aštuntuoju.

Antanas Vaičiulaitis, "Studentų Žodžio" redaktorius, Marianapolis College profesorius, buvęs Lietuvos Vytauto Didžiojo Universiteto prof., vienas iš žymiausių rašytojų — beletristų kovo 16 dieną pašauktas išvyko į kariuomenę.

Julius Baniulis, poetas, ir buvęs redaktorius, mirė Brooklyn, N. Y. sulaukęs 61 m. Kuryboj

Chicago, Ill. Liet. Vyčių 13 kp. kovo 17 d., liam vaidinimui surengti daug pasidarbavo rez. Straševičius ir veikėjas A. Panavas. Lošimas School Hall statė scenoje "Hamletą". Tam dideišėjo gyvai. Šio veikalo, dėl sunkumo jį atvaidinti, iki tolo nebuvo mėginus nei viena kuopa bei kita kuri scenos meno draugija. Vyčiai pajėgė.

Chicago, Ill. — Liet. Vyčių Chicagos apskrities susirinkime, kuriame dalyvavo per 60 delegatų, nutarta dideliame Grotto teatre atvaidinti istorinę dramą "Rutvilė" Vakaro komisijon išrinkta: P. Baltutis, M. Zujus, L. Šimutis, P. Gedgaudas I. Ilekis ir S. Šimulis. Veikalo rezisorium J. Balsis (dabartinis Hartford lietuvių parapijos vargoninkas).

Lewiston, Md. Liet. Vyčių 2 kuopa čia skaitoma viena veikliausių draugijų. Lietuvai pagelbėti kuopa įsteigė Tautoos Fondo skyrių ir suruošose K. Pakštui pakalbose surinko aukų \$100.00. Be to, Vyčių spaustuvei įsteigti paskyrė \$27.00. Vasario 6 d. atvaidinta komedija "Grafas kaimiečio bernas". Po to pradėjo mokytis dramą "Valkata" ir žada choro vedėjas išmokinti kantatą "Broliai".

Westville, Ill. Liet. Vyčių 85 kuopa kovo 8 d. buvo surengus prakalbas stud. A. Račkui, kuris gerokai socialistus patarkavo. Kad atkeršyti katalikams, socialistai, susidėję su laisvamaniais, pradėjo organizuoti nezaliežninkų parapiją. Vieną vakarą kalbėjo nezaliežninkų kunigužis Bužinskas ir socialistų kunigužis — velnių kupčius Mockus.

Waterbury, Conn. — Liet. Vyčių Conn. valstybės apskrities suvažiavime padaryta šie nutarimai:

- a) siūlyti skančiam seiemui, kad "Vytis" būtų leidžiamas kas dvi savaitės tokio pat formato, koks dabar eina.
- b) teikti pagelbą Vyčiams kareiviams.
- c) pagaminti blankas raportams iš scenos meno veikimo.
- d) metini mokestį apskričiai sumažinti iki 6 centų nuo nario.
- e) aukoti po \$1.00 įsteigimui nuosavos spaustuovės.
- f) valdybon išrinkti: pirm. J. Bružas, rašt. A. Liutkevičiūtė, išd. U. Matuzaitė, organizatorė A. Petrauskaitė, pagelbininku J. Juodis, išdo globėja P. Gelažiūtė. Apskrities izde buvo \$48.92.

HUMOR

Doctor: "Your boy is all right. Al he needs is a little soap and water three times a day."

Anxious Mother: "Before or after meals?"

Lawyer (to feminine witness): "How old are you?"

Witness: "I'M just turned 24."

Lawyer: "AH, I see — that means you are 42."

Floorwalker (to man in store): "Are you looking for something?"

Man: "No, I've lost my wife."

Ann: "I'm so glad you like it, dear. Mother says chicken salad and strawberry tarts are the only things I make correctly."

Al: "Which is this, darling?"

Mother: "Did you tell the Lord about your being so bad and ask His forgiveness?"

Jane: "No Mother, I didn't think you would want such a scandal known outside the family."

A befuddled lad came home and said to this wife:

"I guess they're going to clean and decorate the church, all the statues are covered."

Beggar: Thank you sir! I will pray that you and your wife go to heaven.

Citizen: Here's a quarter extra if you will leave my wife out of it.

"Sambo", said the judge, "Do you realize you are a deserter? You deserted your wife — a mean cowardly act."

"If you knowed dat lady as I does," replied Sambo, "you wouldn't call me a deserter. Ah is a refugee — dat's what ah is."

"I saw your wife and daughter the other day, but they didn't see me."

"So they said."

"Hope for bald head", runs an advertisement. Hope be blowed; what we want is hair.

jis pasižymėjo trumpais, bet gilių ir taurių jausmų eilėrašciais. Jį viliojo indų, persų ir kinų gili poezija ir kai ką yra išvertęs.

— ☆ —

Kun. A. Milukas, žymiausia literatiniame darbe asmenybė, mirė kovo 19 d. Velionis už lietuvių rusų valdžios buvo prašalintas iš Seinų seminarijos ir 1893 metais atvyko į Ameriką. Trumpai redagavęs "Vienybę Lietuvnių", įstojo į Philadelphia Kunigų Seminariją ir baigė kunigo mokslus. Iki 1901 m. darbavosi lietuvių parapijose. Paskui išvyko į Šveicariją siekti aukštųjų mokslų. Ten būdamas rėmė Prūsijoje leidžiamą "Tėvynės Sargą", o grįžęs į Ameriką leido "Dirvą" — "Žinycia", gi vėliau įkūrė "Žvaigždę", kuri ir dabar eina ir įsteigė spaustuve. Jo nuopelnai lietuviškai kultūrai yra dideli, net lyginami su vysk. Valančiaus nuopelnais. Amerikoje nėra buvęs lietuvių, kurs spaudos srityje būtų pralenkęs kun. A. Miluką. Mirė sulaukęs 70 metų amžiaus.

— ☆ —

Kanauninko Prapuolenio 10 metų mirties sukaktį ši mėnesį visa mūsų spauda mini. Velionis buvo vienas didžiausių lietuvių patriotų. Dar klieriku būdamas Varšuvos seminarijoje, negalėdamas pakęsti lietuvių išjuokimų, jis paliko seminariją ir persikėlė į Peterburgo (dabar Leningrad), kurią ir baigė. Vėliau Peterburge Šv. Kotrinos bažnyčioje įvedė lietuviškus pamokslus. Jo padedami Narvos Vartų, kitos Peterburgo parapijos, lietuviai nupirko bažnyčiai monstranciją, bet lenkomanas tos parapijos klebonas dekanas Čečotto atsisakė priimti, nes ant monstrancijos buvo lietuviškas užrašas. Prapuolenis tad tą kleboną patraukė į bažnytinę teismą, kurs netaktingą parapijos dvasios vadą nubaudė šimtu rublių. Dėl kovų su lenkizmu, lenkai dvasininkai Prapuoleniui darė didelių kliūčių, kad netaptų pakeltas vyskupu Lietuvai. Grįžęs į Lietuvą buvo laikraščių redaktorium, o vėliau Lietuvos neoficialiu atstovu prie Šv. Tėvo Romoje, kur taip pat gynė lietuvių reikalus. Po pirmojo karo grįžo į Lietuvą. Savo saulėleidį praleido Palangos altarijoj, kur ir mirė 1933 m. balandžio 18 d. Velionio svarbiausias veikalas yra parašytas lenkų kalba "Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje", kuris išverstas į lietuvių ir svarbesnės dalys į prancūzų kalbas. Tam savo veikale jis faktais įrodė, kiek lenkai, panaudodami bažnyčias, lietuviams Lietuvoje yra padarę žalos.

PRIEŠ 25 METUS

Hartford, Conn. Liet. Vyčių 6 kp. vienam susirinkime aukų įsteigimui "Vyties" spaustuvės sudėjo \$24.00. Tuo pačiu metu Pittsburgh apskritis prisiuntė tam reikalui aukų \$45.95.

Wilkes Barre, Pa. — Liet. Vyčių Pennsylvania apskrities suvažiavime be kitko nutarta ruošti kuopose paskaitas ir tam kviest kalbėtojus iš toliau. Kalbėtojo lėšas apmokės apskritis.

Philadelphia, Pa. — Liet. Vyčių 3 kuopos įsteigta vakarinė mokykla gerai gyvuoja. Mokiųjų turi 20. Kuopos susirinkimai esti skaitlingi. Kiekvienam susirinkime narių atsilanko 40 — 50.

Rockford, Ill. Liet. Vyčių 83 kuopa kovo 15 d. buvo surengus prakalbas. Kalbėjo kun. Taškūnas ir Kalinauskas. Aukų Tautos Fondui surinkta \$29.50.

Worcester, Mass. Liet. Vyčių 26 kuopos choras ir orkestras gerai gyvuoja ir dažnai suruošia vakarus. Vyčiai čia yra gyviausia ir veikiausia jaunimo grupė.

Chicago, Ill. — Suorganizuota Lietuvos Vyčių Taupymo ir Skolinimo Bendrovė, kurios raštininku išrinktas P. Baltutis. Bendrovė savo ofisą turėjo Šv. Jurgio parapijos salės patalpose.

Chicago, Ill. Liet. Vyčių 36 kp. į Visuotinę Amerikos Lietuvių Seimą atstovu išrinko J. Vilimą. Kelionės lėšoms nariai sudėjo \$42.54. Kitos lėšos paimtos iš kasos.

Detroit, Mich. Liet. Vyčių 79 kuopa suruoštam Tautos Fondo skyriaus vakare atvaidino vaizdelį "Už tėvynę", o jaunamečių Vyčių choras padainavo tautinių dainų. Nuo vakaro su surinktomis aukomis pelno padaryta \$237.85.

Wilkes Barre, Pa. Liet. Vyčių 15 kuopa įrengė puikią salę vaidinimams. Scenerijos ir kitokie įrengimai kainavo \$600.00 Sekmingai atvaidinuh "Kaminkrėtį", nutarta pradėti mokintis operetę "Sylvia". Taip pat steigama knygynas.

Brooklyn, N. Y. Liet. Vyčių 41 kuopos jaunamečių skyrius vaidino "Nepasisekė Marytei". Be to, dainavo jaunamečių choras vedamas Suchadolskio. Augustų kuopa vienam susirinkime apsidėjo dolerine mokestim spaustuvės įsteigimui.

Linkėjimai su Velykų Šventėmis

Lietuviška Maisto Produktų
KRAUTUVĖ

GROCERS AND MEATS

Adolfas Paleckis, Sav.

Telephone Federal 1087

401 STADIUM ST. ESPLAN

PITTSBURGH, PA.

GREETINGS!

Middleman's Drug Store

Lowest Deep Cut Rate Prices

PRESCRIPTIONS DRUGGIST

614 CHARTIERS AVENUE

MC KEES ROCKS, PA.

Telephone Federal 9110

Linkėjimai nuo

Riverside Lunch and Grill

FAMOUS FOR FISH SANDWICHES

Pranciška Witkauskienė, Sav.

Phone Federal 9276

3337 W. CARSON STREET

PITTSBURGH, PA.

Sveikinimai su Velykų Šventėmis!

Haser Funeral Home

MES ESAME DĖKINGI UŽ JUSŲ BIZNĮ

A. J. HASER

Ambulance Service

512 CHARTIERS AVENUE

MC KEES ROCKS, PA.

Phone Federal 1622

EASTER GREETINGS!

THE MAHAN and WRIGHT STUDIOS

PORTRAIT — COMMERCIAL — PHOTOGRAPHY

1st floor McKees Rocks Trust Co. Bldg.

606 CHARTIERS AVENUE

McKEES ROCKS, PA.

Phone Federal 0731

Džiaugsmingų Velykų Švenčių proga

NUOŠIRDŽIAI SVEIKINA

Lietuvos Vyčius

THIRD STREET CAFE, Inc.

Savininkai:

Pranas Razvadauskas

Albinas Neviera

58 Dorchester Street

So. Boston, Mass.

Šventų Velykų proga,

Jonas ir Sofija Glineckiai

SAVININKAI

BAY VIEW MARKET

SO. BOSTON, MASS.

NUOŠIRDŽIAI SVEIKINA

Lietuvos Vyčius

ir linki gražiausios ateities organizacijai

Ponai GLINECKIAI, praeityje buvo labai darbštūs Vyčiai, ypač ponia GLINECKIENĖ, kuri net du kartus, per savo pasiryžimą ir darbštumą išlaikė 17-tos Vyčių kuopos veikimą, kuriai buvo lemta mirti.

Dabar ponų GLINECKIŲ vietas Vyčiuose užima jų dūkrelės — Regina ir Leonora, kurios užima vietas kuopos valdyboje.

Būtų labai gražu, jei visų buvusių Vyčių vaikai priklausytų prie Lietuvos Vyčių organizacijos. Paimkite p. p. GLINECKIŲ pavyzdį!